

— ክፍል ሦስት —

መንፈስ ቅዱስ
ከክርስቶስ ጋር ያለው
ግንኙነት

መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ መወለድ ጋር ያለው ግንኙነት

1. የወንጌላት ባሕርይ

ቅዱሳት መጻሕፍትን በከፍተኛ ጥንቃቄ የሚተረጉም ማንኛውም ሰው፥ የወንጌላትን ታሪክ የመተርጎምን ያህል ከፍተኛ ጥንቃቄ የሚጠይቅ ተግባር እንደሌለ ያውቃል። የተፈጸሙት ድርጊቶች እጅግ ቀጥተኛና ግልጽ፥ አጻጻፋቸው ልጆች እንኳ አንብበው ሊረዱትና ሊጠቀሙበት በሚችሉት አኳኋን ቀለል ያለ ቢሆንም፤ የሕግ፥ የጸጋ እና የእግዚአብሔር መንግሥት ስፍራ-ዘመናት ጉዳዮች በአንድ ላይ በጥምር መቅረባቸው የአተረጓጎሙን ችግር ይበልጥ ሰፊ አድርገውታል።

ክርስቶስ በምድር የኖረው የሙሴ ሕግ እንደ ፀሐይ ሊጠልቅ በተቃረበበት ጊዜ ነው። ሕግ ከመታዘዝ ይልቅ፥ ብዙ ጊዜ በጣሱትና ቃል በቃል በተረጎሙት ፈሪሳውያንና በለዘብተኞቹ ሰዱቃውያን ዘንድ የተሳሳተ ትርጉም የተሰጠው ቢሆንም፥ እግዚአብሔር በቸርነቱ ለእስራኤል የሰጠውና ለአንድ ሺህ አምስት መቶ ዓመታት ሕዝቡ የተገዛበት ዋና ደንብ ነበር። ሕግ እስራኤልን ወደ ክርስቶስ ለማምጣት እንደ ሞግዚት እንዲያገለግል ታቅዶ የነበረ ቢሆንም፥ ሕዝቡ ግን በታቀደለት ዓላማ ሊገለገልበት አልቻለም (ገላ. 3:24)።

ክርስቶስ በመስቀል ሞቱ ብቻ ሳይሆን፥ በምድር ላይ ሕይወቱ ባሳየው ፍጹም ታዛዥነት ሕግን ለመፈጸም ወደ ምድር መጣ። እርሱ “ከሕግ በታች ተወለደ” (ገላ. 4:4)። ሕግን እየጠቀሰና እየተረጎመ አስተምሯል። ሰዎች አዳዲስ ነገር በመጨመር አዛብተውት የነበረውን የእግዚአብሔር እውነት አስተካክሏል። በትምህርቱ ሕግን እየተመለከተ እንዳስተማረ ሁሉ፥ ወደፊት ሊገለጥ ስላለው አስደናቂ መንግሥትም ተናግሯል። የእግዚአብሔርን መንግሥት መመሪያ ለሕዝቡ አስተማረ፤ የተወሰኑ ሰዎችን ብቻ ለይቶ የማየትን አደገኛነት አስጠነቀቀ፤ ከውጫዊ የኃይማኖት ልምምድ ይልቅ በእውነተኛና ልባዊ በሆነ ሃይማኖት ላይ በማትኮር አስተማረ። መሢሐዊ መልእክቱን በፍጹም ግልጽነትና በልዩ

መገለጥ አቀረበ። የሕዝቡ አለማመን እየጨመረ መምጣቱ በመስቀል የመሞቱን ወቅት መቅረብ የሚያሳይ ስለነበር፤ ትምህርቱ ስለዚህ ዘመን በሚናገሩ እውነቶች ላይ እንዲያተኩር አደረገ። የእግዚአብሔርንም መንግሥት በምስጢራዊ መልኩ ማቅረብ ጀመረ። እግዚአብሔር ለዳዊት ገብቶለት የነበረው ቃል ኪዳን ፍጻሜ አይሁዶች ክርስቶስን ባለመቀበላቸው ቃል ኪዳን ሳይሻር ለሌላ ወቅት ተላልፎ ሌላ ያልተገለጠ ተሰፋ ተከሠተ። ስለዚህም ከሕዝብ ሁሉ (ከአሕዛብም ሆነ ከአይሁድ) አንድ አዲስ ኅብረተሰብ ለመመሥረት የነበረው ዓላማ ግልጥ ሆነ። ይህ ኅብረተሰብ እግዚአብሔር ለእስራኤል ከገባው ቃል ኪዳን የተለየ ጥሪና መድረሻ (ርስት) ያለው ነው። ክርስቶስ በነቢይነት አገልግሎቱ በምድር የኖረው በሦስቱም ማለት በሕግ፣ በጸጋና በእግዚአብሔር መንግሥት ስፍራ-ዘመናት ውስጥ መሆኑን በማሰብ፤ የወንጌላትን ታሪክ በትክክልና ለሕይወት በሚጠቅም መንገድ ለመተርጎም የሚቻለው እርሱ ስለ ሦስቱ ስፍራ-ዘመናት እያስመለከተ መናገሩንም በመገንዘብ ነው።

የክርስቶስ በሥጋ መምጣት (ተሠገዎ)። ክርስቶስ በነቢይነቱ ከገለጠው ረቂቅ እውነት ሌላ፤ ሥጋ ለብሶና የሰው መልክ ይዞ ለጊዜው በሰብዓዊነት መወሰኑ የሚያስደንቅ ነው። ወንጌላት አስደናቂና ሰፊ መገለጦችን፣ ጠቃሚ እውነትን፣ እና የክርስቶስን የምድር ኑሮ ፍጻሜ ማለት ሞትና ትንሣኤውን በመጨመር የሚናገሩ ናቸው። የሰው ልጅ በሕይወት ዘመኑ ሁሉ በነዚህ መጻሕፍት ላይ ጥናት ቢያደርግ እንኳን የያዙትን መጠነኛ እውነት ብቻ ነው መገንዘብ የሚችለው። ብሉይ ኪዳን የመሢሔን መምጣት ወደፊት እያየ በመጠበቅ ስሜት የሚናገር ሲሆን፤ አዲስ ኪዳን ደግሞ ከሐዋርያት ሥራ ጀምሮ የክርስቶስን ሥራ ወደ ኋላ እየተመለከተ ክርስቶስ ምን እንዳደረገና ምንስ እንደሚያደርግ ተርጉሞ በመተንተን ያሳያል።

የሙሴ ሕግ እስከ መስቀሉ ድረስ ቀጥሏል። ቢያንስ እስከ ክርስቶስ ሞት ድረስ ያለው አብዛኛው የወንጌላት ታሪክ በሕግ ስፍራ-ዘመን የተፈጸመ ነው። ከክርስቶስ ሞት በኋላ ሕግ ፍጻሜ ስላገኘ የሽግግሩ ዘመን በሚገባ መጀመሩን እናያለን። በወንጌላት ውስጥ ያለው ተቀዳሚ ታሪክ፤ መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ጋር በምድር የነበረውን ግንኙነት የሚያሳይ ሲሆን፤ ከሰዎች ጋር ስለነበረው ግንኙነት የምናገኘው፤ ብዙ አዳዲስ ነገሮችን ሳይሆን ጥቂት ነገሮችን ነው።

2. የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በወንጌላት ውስጥ

የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መሢሐዊነት። ለመንፈስ ቅዱስ መሠረታዊ ትምህርት የወንጌል ዘመን ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ምክንያቱም

ግንኙነት ያለው ስለሆነ ነው። በብሉይ ኪዳን፤ መንፈስ ቅዱስ ከመሢሕ ጋር ስላለው ግንኙነት የሚናገሩ ትንቢቶች ነበሩ። አንዳንዱ ይበልጥ አጠቃላይ ቢሆንም፤ አብዛኛው ስለ ሺሁ ዓመት መንግሥት የሚናገር ነው። ለዚህ ጉዳይ ሊጠቀሱ ከሚገባቸው ጥቅሶች አንዱ ኢሳይያስ 11:2-3፤ መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ላይ እንዳረፈ ይናገራል። በኢሳይያስ 42:1-4 የተነገረው ትንቢት ደግሞ በክርስቶስ አካላዊ ሕልውናና በሥራው እንደተፈጸመ ተጠቅሷል (ሉቃስ 4:17-21)። መንፈስ ቅዱስ በአካላዊነቱ ብቻ ሳይሆን በመሢሕነት ዘመኑም ለሰው ልጅ ያለበትን ኃላፊነት ለመወጣት ነው የተገለጠው። የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ከሁሉም የመሢሐዊነት ዓላማ ተነጥሎ የሚታይ አለመሆኑ ግልጽ ነው (ኢሳ. 32:15ቀ.፤ 44:3-5፤ ሕዝ. 36:26ቀ.፤ ዘካ. 12:10)።

መንፈስ ቅዱስ በወንጌላት የነበረው ሥራ የብሉይ ኪዳንን አሠራር የተከተለ ነው። ልክ እንደ ብሉይ ኪዳን ሁሉ፤ መንፈስ ቅዱስ የሰዎችን ሕይወት በተመለከተ በወንጌላት የሚያከናውነው ሥራ ለእያንዳንዱ ሰው በግል የተፈጸመና ሉዓላዊ ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንደሆነው በወንጌላትም አንዳንድ ቅዱሳን በመንፈስ ቅዱስ ተሞልተው ነበር። ይህ የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ለጥቂቶች ብቻ እንደነበር የምንረዳው፤ በዚህ ሁኔታ በመንፈስ መሞላታቸው የተጠቀሰ አራት ሰዎች ብቻ በመሆናቸው ነው። እነርሱም መጥምቁ ዮሐንስ (ሉቃስ 1:15)፤ ኤልሳቤጥ (ሉቃስ 1:41)፤ ዘካርያስ (ሉቃስ 1:67)፤ እና ስምዖን (ሉቃስ 2:25) ናቸው።

ደቀ መዛሙርቱም በስደት በገዥዎች ፊት በቆሙ ጊዜ፤ ምን እንደሚመልሱ የሚነግራቸው መንፈስ ቅዱስ እንደነበር ተጠቁሟል (ማቴ. 10:20፤ ማር. 13:11፤ ሉቃስ 12:12)። በዮሐንስ 20:22፤ ለመንፈሳዊ ጉዳያቸው የሚያስፈልጋቸውን ነገር ለመስጠት እስከ ጳጳሳዊ ሰላት ድረስ ያገለገለ ጊዜያዊ ሙሉት እንዳገኙ ተጽፏል። እነዚህ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መግለጫዎች፤ ለአሁኑ ዘመን በመመሪያነት እንዲያገለግሉ የተሰጡ ሳይሆኑ፤ በብሉይ ኪዳን ዘመን እንደነበር የቀጠለ ሥራውን የሚያሳዩ ናቸው።

በወንጌላት ውስጥ ስለ መንፈስ ቅዱስ የተጻፈውን ስናጠና ልንመለከተው የሚገባ እጅግ ታላቅና አስፈላጊ ነገር፤ ለክርስቶስ ያለውን አገልግሎት ነው። በአሁኑ ዘመን ስላለው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ግን ቆይተን የምንመለከተው ይሆናል።

3. የክርስቶስ ከድንግል መወለድ

በቀላሉ ልንረዳቸው የማይቻለን ሁኔታ ከተገለጡ ምስጢራትና ጥቂት የእግዚአብሔር ተአምራዊ ሥራዎች መካከል ዋናው የክርስቶስ መወለድ ነው። የክርስቶስ መወለድ የሰውን ምክንያታዊ አቀራረብና የተለመዱ የተፈጥሮ ክስተቶችን ያልተከተለና ተአምራት ሁሉ የታዩበት ነው። ሌሎች ተአምራዊ ነገሮች ከተፈጥሮ ሕግ ጋር የሚስማሙ ቢመስሉም፤ ክርስቶስ የተወለደበት መንገድ ግን የእግዚአብሔርን የባሕርይ ለውጥ የሚጠይቅ ይመስላል። ነገሩን በእምነት መቀበል የሚያስቸግር ባይሆንም፤ የክርስቶስን መወለድ ለመግለጥ የምንጠቀምበት አነጋገር ትርጉም፤ ለሥነ-መለኮት ሊቃውንት ከፍተኛ ችግርን የፈጠረ ነው። ክርስቶስ ከድንግል መወለዱን የሚመለከተው መሠረታዊ የእምነት ትምህርት፤ ጠንካራ ተቃውሞ ቢገጥመውም፤ ማዕከላዊ እውነትና አስፈላጊ በመሆኑ፤ በብዙ አዋቂዎች ዘንድ በርካታ የመከላከያ አሳቦች ቀርበውለት እስከዛሬ ጸንቶ ቆሟል። ማንም ቅዱሳት መጻሕፍት የአስትንፋሱ እግዚአብሔር ውጤቶችና የማይሻሩ መሆናቸውን ተቀብሎ ቀላልና ንጹሕ በሆነ እምነት ቢቀርብ፤ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረውን በጥንቃቄ በመመርመር ክርስቶስ ከድንግል መወለዱን አስመልክቶ ለሚገጥመው ችግር መፍትሔ ያገኛለታል። ስለዚህ ጉዳይ ለሚነሡት ጥያቄዎች ሁሉ መልስ መስጠቱ የማይቻል ቢሆንም፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ግልጽ የሆኑ በርካታ እውነቶች መኖራቸው ግን አያጠራጥርም።

ኢየሱስ የተፀነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነው። ለኢየሱስ መፀነስ ምክንያት የሆነ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መኖሩን ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጽ ይመሰክራሉ። ማቴዎስ ይህን ነገር ግልጽ አድርጎ ማርያም “ከመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች” በማለት፤ መልአኩ ለዮሴፍ ያመጣውን መልእክት ጭምር ጽፏል። “እናቱ ማርያም ለዮሴፍ በታጩች ጊዜ ሳይገናኙ ከመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች። ... የጌታ መልአክ በሕልም ታየው፤ እንዲህም አለ፡- የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ፤ ከእርስዋ የተፀነሰው ከመንፈስ ቅዱስ ነውና... ” (ማቴ. 1:18፤ 20-21)። ሉቃስ ደግሞ ይህን ጉዳይ ይበልጥ ግልጽ አድርጎታል። መልአኩም መልሶ እንዲህ አላት “መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል የልዑልም ኃይል ይጸልልሻል ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል” (ሉቃስ 1:35)። እነዚህ ሁለት ክፍሎች ኢየሱስ ያለ ሰብአዊ አባት መወለዱን በማያጠራጥር ሁኔታ ይገልጣሉ። ይህም የመንፈስ ቅዱስን ታላቅ ሥራ ያሳያል።

በሌሎች የመንፈስ ቅዱስ ሥራዎች እንደሚሆነው ሁሉ፤ በክርስቶስ ተግባር ውስጥ ሁለት የሥላሴ አካላት፡- አብና መንፈስ ቅዱስ ተሳትፎ ነበራቸው። ከመዝሙር 40:6 በመጥቀስ በዕብራውያን 10:5 እንደተጻፈው ክርስቶስ፡- “መሥዋዕትንና ቁርባንን አልወደድህም ሥጋን ግን አዘጋጀሁልኝ” ይላል። በዚህ ስፍራ ክርስቶስን ሥጋ የማልበስ ሥራ የአብ ሆኖ ቀርቧል። በሌላ በኩል ደግሞ በዕብራውያን 2:14 ክርስቶስ ሥጋና ደም መልበሱ በፈቃዱ የፈጸመው ተግባር መሆኑን እናያለን። ሰብአዊ ከሆነው የክርስቶስ ሕይወት ጋር የተዋሐደው መለኮት ሁለተኛው የሥላሴ አካል ነው። ለመረዳት አስቸጋሪ የሆነውን ይህን ምስጢር ክርስቶስ የተፀነሰው በመንፈስ ቅዱስ ነው በሚለው ቃል መግለጥ ይቻላል። ከሰብአዊነት ጋር የተዋሐደው ሁለተኛው የሥላሴ አካል ሲሆን፤ የመጀመሪያው የሥላሴ አካል፤ ሰብአዊ የሆነው ክርስቶስ አባት ሆነ። መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ቅዱስን እንደ አባት የጠቀሰበት ቦታ ጨርሶ የለም።

የክርስቶስ እናት ማርያም። ክርስቶስ ሰው የሆነው የዮሴፍ እጮኛ ከነበረችው ከማርያም በተለመደው መንገድ በመወለድ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ቀደም ሲል ከተመለከተነው እውነት ጋር እኩል በሆነ አመለካከት ያሳያል። ክርስቶስ የተፀነሰው ተአምራዊ በሆነ መንገድ ቢሆንም፤ የመወለዱ ሁኔታ ግን ተፈጥሮአዊ በሆነና በተለመደው ሁኔታ ነበር። የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች መሢሐ ድንግል ከሆነች ሴት እንደሚወለድ የተናገሩት ቃል በማርያም በኩል ፍጻሜ ማግኘቱ ግልጥና የማያሻማ ነው (ዘፍጥ. 3:15፤ ኢሳ. 7:14፤ ማቴ. 1:18፤ 20-23፤ 2:11፤ 13፤ 20-21፤ 12:48፤ 13:55፤ ማር. 3:31፤ 6:3፤ ሉቃስ 1:35፤ 43፤ 2:5-7፤ 16፤ 34፤ 48፤ 51፤ 8:19-20፤ ዮሐ. 19:25-27፤ ሐዋ. 1:14፤ 7ላ. 4:4)። ስለ ማርያም የክርስቶስ እናትነት በርካታ ማስረጃዎችን ለማቅረብ ይቻላል። ይህን እውነት ለዘብተኛ የሆኑ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንኳን ጠንክር ብለው ሊክዱት አልሞከሩም። በቀድሞይቱ ቤተ ክርስቲያን ይህን ነገር የተጠራጠሩ መናፍቃን ብቻ ነበሩ። “ሴሪንቲያን” [Cerinthian] የተባሉት መናፍቃን፤ ክርስቶስ የተፀነሰው በተአምር መሆኑን ክደው፤ ሰው የሆነው ኢየሱስ ለጥቂት ጊዜ ብቻ ሰማያዊ መንፈስ ነበረው የሚል አቋም አንጸባርቀዋል። ይህ አቋም ግን የተለመደውን የአወላለድ ሁኔታ የሚክድ አይደለም። ደሴቲሲያውያን [Docetists] ግን “አካሉ እውነተኛ አይደለም” በማለት፤ ኢየሱስ በሥጋ አልተወለደም ወደሚል አሳብ ያዘነብላሉ።

4. የኢየሱስ አፀናነስ ሁኔታ

የክርስቶስን የአፀናነስ ሁኔታ በምናጠናበት ጊዜ፤ መፍትሔ ልናገኝለት የሚያስችግረን ዋና ጉዳይ የሰብአዊነቱን መነሻ ማወቁ ነው። ክርስቶስ ከማርያም መወለዱ ግልጽ ቢሆንም፤ የአካላዊ ሕልውናው አንዳንድ ሁኔታ ከሰው ዘር ጨርሶ የተለየ ነበር። የአምላክ ሰው መሆን ታላቅ ተአምር ቢሆንም፤ ያለ ኃጢአት የሆነ ሰው ጅማሪ ደግሞ ከፍተኛ የሥነ-መለኮት ትምህርት ችግር ይሆናል። ይህን ጉዳይ በሚመለከት ብዙ ጥያቄዎች ሊነሡ ይችላሉ። የክርስቶስ ሰብአዊነት ከማርያም ብቻ የተወሰደ ነው? ሰብአዊነቱ የመፈጠር ወይስ የመወለድ ውጤት ነው? የኃጢአት ወደ ሰው ዘር መተላለፍ [Imputation/ኢምፒዩቲሽን] በክርስቶስ ሰብአዊነት ላይ እንዴት አልሠራም? የክርስቶስ ሰብአዊ ተፈጥሮ ያለ ኃጢአት የነበረ ነው? ወይስ የተቀደሰ? እነዚህ የመሳሰሉት ጥያቄዎች ስለ ክርስቶስ መፀነስ ጥናት በምናካሄድበት ጊዜ የሚነሡ ናቸው። ግልጽ የሆነ መገለጥ ላናገኝ በምክንያት ብቻ ተመሥርተን ለማስረዳት ከመዋከር ዝም ማለት፤ የክርስቶስን መፀነስ ትምህርት ለመከላከል ከሚሠሩ ከፍተኛ ስሕተቶች ራስን ለመጠበቅ ያስችላል። ይህን የእውነት ክፍል በጥንቃቄ መመርመሩ፤ ክርስቶስ ከኃጢአት ነጻ በመሆን ተፀንሳ ከነበረች ማርያም በሰብአዊነቱ ተወለደ የሚለውን አሳብና ስለ አምላክና ሰው መዋሐድ የሚሰጡትን የመናፍቃን መግለጫዎች ሐሰተኝነት ለማረጋገጥ ይረዳናል።

*የክርስቶስ ሰብአዊነት የመውለድ ወይስ የመፈጠር ውጤት? **
የቅዱሳን መጻሕፍት ቋንቋ የክርስቶስ ሥጋ መልበስ የመወለድ ስርፀት መሆኑን ያብራራል። ለዚህ ነው ክርስቶስ ተወለደ (ማቴ. 2፡1)፤ ተፀነሰ

* የነፍስ የመጀመሪያ ምንጭ ጥያቄ ለዘመናት ሲያከራክር የቆየ ነገር ነው። ለዚህ ጉዳይ ሦስት መልሶች ቀርበዋል፡- 1. የሰው ነፍስ ከሌሎች ፍጥረታት ጋር ሁሉ የሚኖር ነው። ከአንድ የሕይወት ዓይነት ወደ ሌላው የሚተላለፍም ሲሆን፤ ቀደም ሲል በነበረው አኗኗር መሠረት ወደ ከፍተኛ ወይም ዝቅተኛ ዓይነት ሕይወት ሊሄድ ይችላል። ይህ አሳብ ቅድመ-ሕልውና [Pre-existence/ፕራኤኒስተንስ] ይባላል። 2. ሁለተኛው፤ በሰው መፀነስ ጊዜ እግዚአብሔር አዲስ ነፍስ በመፍጠር ከዚያ አካል ጋር እንዲዋሐድ ያደርጋል የሚለው የ“ክሪኤሽኒዝም” [Creationism] አሳብ ነው። 3. ሌላው፤ ነፍስም ሆነ አካል የመፀነስ ውጤቶች ናቸው የሚል ሲሆን፤ ይህም የ“ትራዱሲያኒዝም” [Traducianism] አሰተሳሰብ ነው።

የመጀመሪያው አሳብ ምንም መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለው በመሆኑ ልንቀበለው አይገባም። “ትራዱሲያኒዝም” ሆነ “ክሪኤሽኒዝም” ብዙ ችግሮች ያሉባቸው ከመሆኑም በላይ፤ የትኛውንም ቢሆን ማረጋገጡ ፍጹም አይቻልም። በታሪክ፤ የምዕራባውያን ቤተ ክርስቲያን ትራዱሲያኒዝምን የተቀበለች ሲሆን፤ የምሥራቃውያን ቤተ ክርስቲያን ደግሞ ክሪኤሽኒዝምን ተቀብላለች። ምናልባት ትክክለኛው መልስ ከሁለቱ መካከል የሚገኝ ሲሆን፤ ይህንንም ሚች በሆነው አእምሮችን በአሁኑ ጊዜ መረዳት አይቻልም።

(ማቴ. 1:20)፥ የበኩር ልጅዋን ወለደች (ሉቃስ 2:7)፥ ከሴት የተወለደውን (ገላ. 4:4) የሚሉ ቃላት የምናየው። የክርስቶስ መወለድ ከሌላው ሁሉ የተለየ መሆኑ ግልጽ ነው። እርሱ ከድንግል ተወለደ። ስለ ክርስቶስ መወለድ ለመግለጥ መጽሐፍ ቅዱስ የሚጠቀምበት ቋንቋ ጥያቄውን ሙሉ በሙሉ የሚመልስ አይደለም። ችግሩ የአወላለዱ ሳይሆን የአፀናነሱ ሁኔታ ነው።

የክርስቶስ ሰብአዊነት ያለ ኃጢአት ነው? ወይስ እንዲሁ የተቀደሰ? ከኃጢአት ነጻ የሆነውን የክርስቶስ ሰብአዊነትና የመፍጠር አሳብ ለማስወገድ በምንሞክርበት ጊዜ፥ የሚገጥመን ዋና ችግር፥ ኃጢአተኛ ከሆነ የሰው ልጅ የተቀደሰ ሕፃን ለማግኘት የመቻሉ ጉዳይ ነው። ከማርያም የተወለደው ልጅ ያለ ኃጢአት የመሆኑ ነገር ከክርክር በኋላ ቢሆንም መጽሐፍ ቅዱስን በሚቀበሉ መካከል ሁሉ ተቀባይነትን ያገኘ አሳብ ነው። ማርያም፥ እንዴት ቅዱስና ያለ ነቀፋ ወይም ኃጢአት የሆነ ልጅ እናት ሆነች? የሚለው ጥያቄ ግን የሚያከራክር ነው።

ዘመናዊያን የሆኑ የሮማ ካቶሊክ እምነት ተከታዮች ያለ ኃጢአት የሆነው ክርስቶስ ጉዳይ ንፁሕ በሆነችው እናቱ በማርያም የሚገለጥ ነው በማለት ችግሩን ሊፈቱ ይሞክራሉ። ሞራን [Moran] የተባለ ሰው ሲጽፍ፦ “... የአዳኞችን እናት በመሆኗ በእግዚአብሔር ቸርነት ኢየሱስን ከፀነሰችበት ሰዓት ጀምሮ ከዘር ወደ ዘር ከሚተላለፍ የውርስ ኃጢአት ነጻ ሆና ነበር። ይህ የማርያም ልዩ መብት የሆነ ክብር በእግዚአብሔር ተገለጠ። በኋላም ትርጉሙ ለቤተ ክርስቲያን በሚገባ መልኩ በከፍተኛ ትኩረት ተቀረጸ” ብሏል። የፕሮቴስታንት አማኞች ስለዚህ ጉዳይ የሚያቀርቡት ተቃውሞ፥ ይህ ትምህርት በቅዱሳት መጻሕፍት ያልተጠቀሰ ከመሆኑም በላይ፥ ችግሩን ጨርሶ የሚፈታ አይደለም የሚል ነው። ነገሩን ከክርስቶስ ወደ ማርያም የሚያስተላልፍ በመሆኑና ሁለቱም ወላጆችዋ ሰዎች መሆናቸው ችግሩን ይበልጥ ያብብሰዋል። ማርያም የሰው ዘር ኃጢአት ተካፋይ ሆና ሳለ የወለደችው ልጅ ቅዱስ መሆኑ ነው ሌላው ችግር። ለዚህ ነው ችግሩ ከክርስቶስ ሰብአዊነት ጋር የተያያዘ የሚሆነው።

የክርስቶስ ሰብአዊነት የመፈጠር ውጤት ከሆነ ችግሩ ቀላል ሊሆን ይችላል። ሰብአዊነት በፅንሰ የተላለፈ ከሆነ ግን ነገሩ የግድ መግለጫ የሚፈልግ ይሆናል። ሼድ [Shedd] የተባለው የሥነ-መለኮት ሊቅ ይህን ጉዳይ በሚመለከት የሰጠው መልስ፥ የክርስቶስ ሰብአዊነት ከመለኮት ጋር ከመዋሐዱ በፊት ተቀድሷል የሚል ነው። “ሰብአዊ ተፈጥሮ ከቃል (‘ሎጎስ’) [Logos]፥ ዮሐ. 1: 1) ጋር ከመዋሐዱ በፊት ተአምራዊ በሆነ መንገድ ፍጹም እንዲሆን ተቀድሷል” ብሏል። ይህን አሳቡን ለማጠንከር ክርስቶስ ቅዱስና ያለ ኃጢአት ነው የሚሉ አሳቦችን ጨምሮ የተለያዩ

ጥቅሶችን አቅርቧል። ሼድ ሲያጠቃልል፡- “በዚህ ዓረፍተ ነገር አገላለጥ ሁሉም የሥነ-መለኮት አዋቂዎች ይስማማሉ። የሰው ዘር በሙሉ ኃጢአተኛ በመሆኑ ድንግል ማርያምም ኃጢአተኛ ነች። ስለዚህ ይህን ኃጢአተኛነት በክርስቶስ አካል ላይ እንዳታስተላልፍ ይህ አካል ከቃል ጋር አንድ ከመሆኑ ወይም ከመዋሐዱ በፊት ሊዋጅና ሊቀደስ ይገባው ነበር” ብሏል። ሼድ ሳይገነዘበው የቀረ ነገር ግን፡ ቅዱስ በመሆኑና በመቀደስ መካከል ያለውን ልዩነት ነው። በሰማይ ያሉ ቅዱሳን ሁሉ የተቀደሱና ከኃጢአት የነጹ ተደርገዋል። ይህ ከዘላለም ጀምሮ የተነገረለት የእግዚአብሔር ጸጋ መግለጫ ነው። ነገር ግን ኃጢአትን ጨርሶ የማያውቅ ቅዱስ ቢኖር ኖሮ የእርሱ ጉዳይ የተለየ ይሆን ነበር። ስለ ክርስቶስ የተነገረው ይህ ነው፡- “ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን” ተብሎ ተጽፏልና (2ኛ ቆሮ. 5:21)።

ስለዚህ የክርስቶስ ሰብአዊነት የመጣው በመፍጠር ተግባር ነው፤ ወይም ኃጢአተኛ የሆነው ሰብአዊ ተፈጥሮ ከመለኮት ጋር ከመዋሐዱ በፊት ተቀድሶ የተላለፈ፤ ከሚሉት ሁለት አሳቦች አንዱን መምረጥ የግድ ይሆናል። የትራዱሲያኒዝምን አሳብ በመደገፍና በማስፋፋት የታወቀው አውግስጢኖስ [Augustine] በአጠቃላይ ስለ ሰው ዘር የነበረውን የተምታታ አሳብ እንዲህ በማለት አጠቃሎታል።

“የክርስቶስ ነፍስ ከአዳም ዘር ነፍስ የመጣ ከሆነ፤ እርሱ ወደዚህ ምድር በሚመጣበት ጊዜ ከድንግል በፍጹምነት እንዲወለድ ከእውነተኛም ሆነ በውርስ ከሚተላለፍ ኃጢአት ነጻ እንዲሆን አስቀድሞ በእርሱ የሚሆነውን በማሰብ አንጽቶ አዘጋጅቶታል። የሰዎች ሁሉ ነፍስ የመጣው ከአንዱ ከአዳም ነፍስ ካልሆነ ግን፤ የአዳም የመጀመሪያ ኃጢአት የሚተላለፈው በሥጋ ብቻ ስለሚሆን የሰው ልጆችን ነፍስ ሁሉ የፈጠረው የእግዚአብሔር ልጅ ለራሱ ነፍስን በመፍጠር እንዲዋሐድ ያደረገው ከኃጢአተኛ ሥጋ ጋር ሳይሆን ‘በኃጢአተኛ ሥጋ ምሳሌ ነው’” (ሮሜ 8:3)።

በሁለቱም አስተሳሰቦች መቀደስ አስፈላጊ እንደሆነ የሚያመለክት ስሜት መኖሩ ግን ግልጽ ነው። የመፍጠርን አሳብ የሚያንፀባርቀው አዌንም የመቀደስን አሳብ በማረጋገጥ እንዲህ ብሏል፡- “በተአምራዊ መንገድ የተሠራው የክርስቶስ ሰብአዊ ተፈጥሮ ከመፀነሱ ጀምሮ የተቀደሰና ሊይዘው በሚችለው መጠን በጸጋ የተሞላ ነበር። ተፈጥሮአዊ በሆነ መንገድ የተወለደ ስላልነበረ የአዳምን የውርስ ኃጢአት የሚቀበልበት ምንም ምክንያት አልነበረም። የማናገኝበትን የኃጢአት ወንጀል ከእርሱ መፈለግ የማይገባ ነው። አዳም በተፈጠረበት ዕለት እንደነበረው ሁሉ አንዳችም ጉድፍ የማናገኝበት ፍጹም ገጹሕ ነበር።”

ይሁን እንጂ አዌን የተጠቀመበት የቅድስና አሳብ ሼድ ከተጠቀመበት ለየት ያለ ስሜት አለው። ለአዌን መቀደስ መልካምና ውብ የሆነውን ጸጋ በማሳየት ክቡርና ልዩ ለሆነ አገልግሎት መለየት ሲሆን፤ ሼድ ግን ከዚህ ሌላ መቀደስ ከጉድለት የመንጸትን አሳብ የሚጨምር መሆኑን ያምናል።

የክርስቶስ ሰብአዊነት ኃጢአትን የማያውቅ ነበር ወይንስ ተቀድሶ ነው? የሚለው ጥያቄ ክርስቶስ ለዘላለም ያለ ኃጢአት ነበር በሚለው መልካም አመለካከት ሊመለስ ይገባል።

የአዳም ኃጢአት ወደ ክርስቶስ ተላልፏል?? የኃጢአት ውርስ (መተላለፍ) መሠረታዊ የእምነት ትምህርት በክርስቲያኖች አካባቢ እንደዋና ርእስ ተቆጥሮ ብዙ ጊዜ የሚጠና ሳይሆን፤ በአጠቃላይ በደገንነት ፕሮግራም ውስጥ ማዕከላዊነት ያለው መሆኑ ግልጽ ነው። ወደ ሮሜ ሰዎች የተላከው መልእክት ማዕከላዊ ትምህርት የጽድቅና የኃጢአትን መተላለፍ ያዘለ መሠረታዊ ትምህርት ነው። የእግዚአብሔር ጽድቅ በሙላት በእርሱ በሚያምኑ ሁሉ ላይ ይሆን ዘንድ ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ የሰው ዘር ኃጢአት በሙሉ በእርሱ ላይ ሆነ። የአዳም ኃጢአት ክርስቶስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ በእርሱ ላይ መኖሩ በአጠቃላይ ተቀባይነት ያገኘ ቢሆንም፤ ክርስቶስ በተፀነሰ ጊዜ በእርሱ ላይ ኖሯል?? የሚለው ጥያቄ የሚያነጋግር ነው። በሮሜ 5:12-21 ላይ የሚደረግ ጥናት በአዳም በደል ምክንያት ፍርድ ለኩነኔ ወደ ሰው ሁሉ እንደመጣ፤ በውርስ በመተላለፍም የአዳም ዘር የሆነ ሁሉ ባለ ዕዳ እንደሆነ ያሳያል። የኃጢአት ባሕርይ ከወላጆች የሚወረስ ሲሆን፤ ኃጢአት ግን ሰው በቀጥታ ከአዳም የሚወርሰው ነገር ነው። የኃጢአት ተፈጥሮ ወደ ክርስቶስ የተላለፈበትን መካከለኛ መንገድ አዌን ባቀረበው በመቀበል ካጠቃለልነው የኃጢአት በሰው ላይ መሆን ችግር ተቃለለ ማለት አይደለም። ቅዱሳን መጻሕፍት በግልጽ እንደሚያስረዱት፤ የአዳም ኃጢአት እስከ መስቀሉ ድረስ በክርስቶስ ላይ አልሆነም። ታዲያ ይህ እንዴት ሊብራራ ይችላል?

በሥነ-መለኮት ሊቃውንት ዘንድ ለዚህ ጉዳይ የተሰጠው ትኩረት ዝቅተኛ መሆኑ ያለ ምክንያት አይደለም። ቅዱሳን መጻሕፍት እስከ መስቀሉ ድረስ የአዳም ኃጢአት በክርስቶስ ላይ ያለ መሆኑን ቢናገሩም፤ ምክንያቱን ግን አያብራሩም። ለዚህ ጉዳይ ሙሉ ለሙሉ መልስ ማግኘት ባይቻልም አንዳንድ ነገሮችን መመልከት ግን ይቻላል።

በመጀመሪያ የምንመለከተው ነገር፤ ፍርድ የተመሠረተው ከአዳም በወረሰነው ኃጢአት የተነሣ መሆኑን እንጂ፤ በምንሠራው ኃጢአት ላይ አለመሆኑን ነው። ኃጢአት በሰው ልጅ ላይ የመኖሩ ጉዳይ የሰው ልጅ በፈራጁ በእግዚአብሔር ፊት የሚቆም መሆኑን ያሳያል። ሰው ኃጢአትን ከአዳም መውረሱ፤ ኃጢአትን በመሥራቱ እና በፈቃዱ ወይም በምግባሩ

ላይ ተፅዕኖ የሚያደርግበት አይደለም፤ ምንም እንኳን በመለኮታዊ በረከት ላይ የሚያመጣው ልዩነት ቢኖር። በዚህ አንጻር የክርስቶስን ጉዳይ ስንመለከት የኃጢአት መተላለፍ ጉዳይ እርሱ በመስቀል ላይ የእኛን ስፍራ እስኪወስድ ድረስ የሚነሣ ነገር አልሆነም። ክርስቶስ በመስቀል ላይ በተሰቀለ ጊዜ ከአዳም የወረሰው ኃጢአት በእርሱ ላይ ሆነ (1ኛ ጴጥ. 2፡24)።

ልንመለከተው የሚገባ ሁለተኛ ነገር፡ ክርስቶስ እንደ ሁለተኛ አዳምነቱ፤ የአዲሱ ሰው ራስ መሆኑ ነው። ክርስቶስ እውነተኛ ሰው ለመሆን ሥጋ መልበሱ የግድ አስፈላጊ ቢሆንም፤ ሲፀነስ ግን የአዳምን ኃጢአት መካፈሉ አስፈላጊ አልነበረም። ክርስቶስ በተወለደ ጊዜ የአዳምን ኃጢአት ወርሶ ነበር፤ ማለት የእግዚአብሔርን ዓላማ የሚቃረንና በክርስቶስ ሕይወትና አገልግሎት ፕሮግራም ውስጥ ከመሰቀሉ በፊት ሊከናወን የማይችል ጉዳይ ነው። የሰው ልጅ ሁሉ “በአዳም ውስጥ” የሚታይ መሆኑን በመጽሐፍ ቅዱስ የምንመለከት ሲሆን፤ ክርስቶስ “በአዳም ስለመሆኑ” የተነገረ አንዳችም ነገር የለም። “በክርስቶስ ውስጥ” መሆናችን “ከአዳም ጋር” ያለንን ግንኙነት ማቋረጥ ነው። እነዚህ ሁለት አሳቦችና ስፍራዎች በተቃራኒ አቅጣጫዎች ያሉ ናቸው።

ሦስተኛው ነገር የመዋጀት ዓላማ ከግብ ደደርስ ዘንድ አዳኙ ለማዳን የሚችልና የሚፈቅድ መሆኑን መረዳት አስፈላጊ ነው። “በአዳም ያሉ” ሁሉ ለማዳን የሚፈቅዱም ሆነ የሚችሉ አይደሉም። ክርስቶስ ሲፀነስ ኃጢአት በእርሱ ላይ ቢኖር ኖሮ፤ አምላክና ሰው ሊዋሐዱ ካለመቻላቸውም ሌላ፤ በኃጢአተኞች ምትክ መሥዋዕት ሊሆንም አይችልም ነበር። ደግሞም የኃጢአትን ፍርድ በፈቃደኝነት በመውሰድ፤ ያለ ኃጢአት ሆኖ ለኃጢአተኞች ከመሞት ይልቅ፤ ኃጢአት ለራሱ ኃጢአት ይሞት ነበር። ስለዚህ ስለ ክርስቶስ ከምናውቃቸው ነገሮች ሁሉ ተነሥተን እርሱ በተፀነሰ ጊዜ የአዳምን ኃጢአት አልወረሰም በማለት ለማጠቃለል እንችላለን።

5. የክርስቶስ ሰብአዊነት

ተግባራዊ ከሆነው ነገር አንጻር ስናየው የክርስቶስን የመፀነስ ሁኔታ ከመመርመር ይልቅ፤ በጣም አስፈላጊው ነገር ሰብአዊ ባሕርዩን እጥንተን የምንደርስበት ማጠቃለያ ነው። እዚህ ላይ የምናተኩረው በግምታዊ ነገር ሳይሆን በመገለጥ ላይ ነው። የምንደርስበት ማጠቃለያም የአካላዊ ሕልውናውን መሠረታዊ ትምህርት ለመወሰን በጣም አስፈላጊ ይሆናል። የመለኮትንና የሰብአዊነትን ውሕደት የምንመለከትበትን መሠረታዊ ትምህርት በዝርዝር ለማየት እንችልም። ይህ የሚቻለው፤ የመንፈስ ቅዱስ

ሥራ ውጤት በሆነው በክርስቶስ ሰብአዊነት ላይ ስናተኩር፤ ሰብአዊነቱ ሊለያይ በማይችል ሁኔታ ከመለኮት ጋር መዋሐዱ፤ ሁለተኛው የሥላሴ አካል እውነተኛ ሰብአዊነት እንደለበሰ ያለምንም መወሳሰብ ሲያረጋግጥልን ይሆናል።

የክርስቶስ ሰብአዊነት የተሠራባቸው ነገሮች። ለክርስቶስ ሰብአዊነት አስፈላጊ የሆኑ ነገሮች ሁሉ መሟላታቸውን ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጽ ይናገራሉ። ክርስቶስ ሥጋና ደም የሆነ፤ እንዲሁም ማንኛውም ሰብአዊ ፍጡር የሚያደርገውን ነገር የሚፈጽም እውነተኛ አካል ነበረው (ዕብ. 2:14)። ቁሳዊ ያልሆኑት ክፍሎች ማለትም ነፍስ (ማቴ. 26:38፤ ማር. 14:34፤ ዮሐ. 12:27፤ ሐዋ. 2:27) እና መንፈስ (ማር. 2:8፤ 8:12፤ ሉቃስ 23:46፤ ዮሐ. 11:33፤ 13:21) በሰብአዊነቱ ውስጥ ተካተዋል። አንዳንድ የአካሉ ባሕርያት ጊዜያዊ የሆኑና በታላቅ ክብር ከሞት ከተነሣ በኋላ የቀሩ ቢሆኑም፤ ሰብአዊነቱንና ፍጹም መሆኑን የሚያስቀሩ አይደሉም። አካሉ በትንሣኤ መቀየሩ የሥጋ ለባሽ ሁሉ ባሕርይ ነው። ክርስቶስ ከሞተ በኋላ በትንሣኤ መንፈሳዊ አካል የማግኘቱ ነገር በእርሱ የሞቱ ሁሉ በትንሣኤ የሚለማመዱት ነው። ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጽ የሚያስተምሩት፤ ክርስቶስ ሥጋ በለበሰ ጊዜ የወሰደው መለኮት ያደረበትን የሰው አካል ብቻ ሳይሆን፤ ሰብአዊ ተፈጥሮንም መሆኑን ነው። ስለ ክርስቶስ ሥጋ መልበስ ስንናገር አንድ ሰው ውስጥ ማደሩን አይደለም፤ እንደዚያ ሆኖ ቢሆን ሁለት ሰውነት አለው ማለት ይሆን ነበር። ቻርልስ ሆጅ እንዳለው፡- “የእግዚአብሔር ልጅ ራሱን ከሰብአዊ ባሕርይ ጋር እንጂ ከሰብአዊ አካል ጋር አላዋሐደም። የዚህ ማስረጃችን የክርስቶስ አንድ አካልነት ነው።” የክርስቶስ ሰብአዊነት ሙሉ መሆኑንና፤ ከዚህ የተለየ አመለካከት ግን፤ ከተገለጠው እውነት እጅግ የሚያርቅ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ያመለክታል።

ኃጢአት የሌለበት ሰብአዊ ተፈጥሮ። ከሌላው የሰው ዘር ባሕርይ ሁሉ ጋር ሲነጻጸር፤ ክርስቶስ በቁሳዊም ሆነ ቁሳዊ ባልሆነ አካሉ ኃጢአት አልነበረበትም። ያለ ኃጢአት መሆኑ ለመለኮትና ለሰው መዋሐድ በጣም አስፈላጊ ነበር። ይህም ኃጢአት ቢኖርበት ኖሮ መለኮት ኃጢአት ካለበት ሰብእና ጋር በኋላ ይዋሐድ ዘንድ የማይቻለው እንደነበር ከዚህ እንረዳለን። የመለኮት ባሕርይ ወደ ሰው የሚተላለፍ ስላልሆነ፤ ሁለቱም ባሕርያት ለክርስቶስ ባሕርይነት የሚጠቀሱ ይሆናሉ። ስለዚህ ክርስቶስ ሰብአዊ ተፈጥሮው ኃጢአተኛ ቢሆን ኖሮ ይህ ባሕርይ በኖረው ነበር። ለማንኛውም የክርስትና መሠረታዊ ትምህርት የክርስቶስ ተፈጥሮ ያለ ኃጢአት መሆኑን መረዳት የግድ ነው። ለዚህም መጻሕፍት በርካታ ምስክርነት ይሰጣሉ (ኢሳ. 53:9፤ ዮሐ. 8:46፤ 2ኛ ቆሮ. 5:21፤ ዕብ. 4:15፤ 7:26፤ 1ኛ

ጴጥ. 1:19፤ 2:22፤ 1ኛ ዮሐ. 3:5)። የክርስቶስ ከኃጢአት የተጠበቀ ተፈጥሮ፤ በመፀነሱ ወቅት የነበረ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ውጤት ነበር።

ሰብአዊ ተፈጥሮው የሰው ልጅ አካላዊ ውሱንነት ነበረው። የክርስቶስ ሰብአዊ ተፈጥሮ ከማንኛውም ኃጢአት የተጠበቀ ቢሆንም፤ ሰብአዊ ውሱንነትንም ይጋራል። ኃጢአትን ለማድረግ የማይችል ቢሆንም፤ ሰብአዊ ተፈጥሮው ፈተና ያለበትና ኃጢአትን ማድረግ የማይቅተው ነበር ለማለት ነው። ሁሉን አዋቂነቱ [Omniscience]፤ ሁሉን ችይነቱ [Omnipotence]፤ በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ መገኘቱና ወሰን የለሽነቱ [Omnipresence] በአጠቃላይ የክርስቶስ መለኮታዊ ባሕርያት ቢሆኑም ሰብአዊነቱ እነዚህ ባሕርያት ያሉት አልነበረም። ከኃጢአት ተፈጥሮ ሌላ የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ ከውድቀት በፊት ከነበረው የአዳም ባሕርይ ጋር ተመሳሳይ ነበር። ከመለኮታዊ ባሕርያቱ ሌላ ከሰው ተፈጥሮአዊ ባሕርይ የተለየ ወይም የተጨመረ ነገር በሰብአዊነቱ አልተገለጠም። ዋናው ልዩነት ግን የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ ከመለኮታዊ ባሕርይ ጋር የተዋሐደ መሆኑ ነው።

ክርስቶስ የዳዊት ዘር ነው። የክርስቶስ አፀናነስና አወላለድ ብዙ ያልተለመዱ ነገሮች ታይተውበታል። እነዚህ ነገሮች የተፈጠሩት እንዴት እንደሆነ ባናውቅም፤ ክርስቶስ የተወለደው የዳዊት ዘር ከሆነችው ማርያም መሆኑ ግልጽ ነው። በዚህም እንደ ሰው ከዳዊት ጋር እንዴት እንደተያያዘ እናያለን። ከኃጢአት በቀር የእስራኤል የዘር ባሕርይ በክርስቶስ ውስጥ እንደሚታይ ማረጋገጥ ይቻላል። ዘርን በተመለከተ ክርስቶስን እውነተኛ እስራኤላዊ አይደለም ብሎ የከሰሰው የለም። እግዚአብሔር ዓላማውን በሙሉና ለዳዊት የገባውን ቃል ኪዳን ለመፈጸም የክርስቶስ ከዳዊት ዘር መሆን አስፈላጊ ነበር። ስለ ሺህ ዓመት መንግሥት የተነገረው ትንቢትና እግዚአብሔር በምድር ያለው ዓላማ መፈጸም መሠረቱ የክርስቶስ ከዚህ ዘር መውጣት ነው። የክርስቶስ ሰብአዊነት እውን የሆነው በመፈጠር ነው የሚለው አሳብ ይህን አስተሳሰብ የሚያስቀር ባይሆንም፤ ከመፀነሱና ከመወለዱ ጋር የተያያዙ ተፈጥሮአዊ ክሥተቶችን ያጠቃለላል ነው።

ሰዎች፤ ስለ ክርስቶስ አፀናነስና አወላለድ በመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ላይ ተመሥርተው የሚሰጧቸው አመለካከቶች በጉጉት ለሚመለከቷቸው ሁሉ የሚያረካ መልስ የሚሰጡ አይደሉም። ነገር ግን እምነትንም ሆነ ምክንያትን የሚያረኩ በቂ ነገሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተገልጠዋል። አፈጻጸሙ ባይገባንም፤ ክርስቶስ የተወለደው በመንፈስ ቅዱስ ተፀንሶ መሆኑ የተገለጠ እውነት ነው። ዘላለማዊ የሆነው ሁለተኛ የሥላሴ አካል ፍጹምና ያለ ኃጢአት ከሆነው ሰብአዊነት ጋር ለዘላለም ተዋሐደ። ይህ የሆነው እግዚአብሔር ራሱን ሊገልጥልንና የመዳንን መንገድ በክርስቶስ በኩል ይሰጠን ዘንድ ነው።

መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ሕይወት

1. መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ የልጅነት ሕይወት

ክርስቶስ ሊወለድ አካባቢና አገልግሎቱን በሕዝብ መካከል በግልጽ እስከጀመረበት ጊዜ ድረስ ስላለው የልጅነትና ወጣትነት ሕይወቱ የሚታወቀው እጅግ በጣም ጥቂት ነው። የተወለደበት ወቅት ሁኔታዎችና የአሥራ ሁለት ዓመት ልጅ በነበረ ጊዜ ቤተ መቅደስ ውስጥ መገኘቱን የሚጠቅሱ ታሪኮች ብቻ ይገኛሉ። ስለሆነም በዚህ የሕይወት ዘመኑ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ስለነበረው ግንኙነት በሰፊው እንመለከተው ዘንድ የተገለጠልን ነገር ብዙ አይደለም። ጉዳዩ እንዲህ ቢሆንም፣ ከተገለጠልን ጥቂት ነገር በመነሣት ጠቃሚ ወደሆኑ በርካታ ነጥቦች ለመድረስ እንችላለን።

ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ የተሞላው ከተፀነሰበት ዕለት ጀምሮ ነው። በመንፈስ ቅዱስ መሞላት እንደነበረበት በብሉይ ኪዳን የተነገሩ ትንቢቶች በግልጽ ያስረዳሉ። እንደ ኢሳይያስ 11:2-3፤ 42:1-4 እና 61:1-2 ያሉት ጥቅሶች ይህን በሚመለከት እጅግ ግልጽ የሆነ ማስረጃ የሚሰጡ ናቸው። ወንጌላትም የእነዚህን ትንቢቶች መፈጸም በተደጋጋሚ የተናገሩ ሲሆን፣ በተለይ ከተጠመቀ በኋላ በመንፈስ ቅዱስ መሞላቱ ግልጽ ሆኗል (ሉቃስ 4:1)። ለጥያቄዎች ሁሉ የሚሆን ማስረጃ ለማቅረብ ባይቻልም፣ ከተፀነሰ ጀምሮ በመንፈስ ቅዱስ መሞላቱን ግን በበቂ ሁኔታ ልናመለከት የምንችለው ነገር ነው። ይህን አስተሳሰብ የሚደግፉ በርካታ ማስረጃዎችን ለማቅረብ ይቻላል።

በሥላሴ መሠረታዊ የእምነት ትምህርት ውስጥ የሥላሴ አካላት የማይነጣጠሉ መሆናቸውን ማየቱ አያዳግትም። በዚህ ምክንያት የክርስቶስ አካል በድንግል ማርያም ማኅፀን ከነበረበት ጊዜ ጀምሮ የአብና የመንፈስ ቅዱስ ሕልውና አብሮት እንደነበረና በመንፈስ ቅዱስም እንደተሞላ እናያለን።

መጥምቁ ዮሐንስ ከእናቱ ማኅፀን ጀምሮ በመንፈስ ቅዱስ መሞላቱ ተገልጧል (ሉቃስ 1:15)። የክርስቶስ መንገድ ጠራጊ ለሆነው ዮሐንስ ይህ በረከት ከሆነ፣ ለክርስቶስ እንደማይሆን መገመት አስቸጋሪ ነው።

በዮሐንስ 3:34 መሠረት ለክርስቶስ መንፈስ ቅዱስ ተሰፍሮ አልተሰጠውም። በእያንዳንዱ ሁኔታ መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ጋር እንደሆነና አገልግሎቱም የተትረፈረፈ እንደነበር እንረዳለን። በዚህ ጥቅስ ውስጥ በግሪክ “መስጠት” የሚል ትርጉም የሚሰጠው ግሥ፣ በሰዋሰዋዊ አገባቡ የአሁን ጊዜን ለመግለጥ የተነገረ በመሆኑ፣ የሚገልጠው ነገር የሚቀጥልና እንደ ባሕርይ የሚታይ እንደሆነ ያመለክታል።

ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ የተሞላው ከመፀነሱ ጀምሮ አይደለም የምንልበት አንዳችም ምክንያት የለም። አካላዊ ሕልውናው ከዘላለም ጀምሮ ቅዱስና ያለ ኃጢአት ስለነበር፣ የመንፈስ ቅዱስን አገልግሎት የሚያግድ አንዳችም ነገር አልነበረም። እግዚአብሔር በክርስቶስ ውስጥ የነበረው ዓላማ ታላቅ ስለሆነና የመንፈስ ቅዱስ ሙላትም ከአካላዊ ሕልውናው ጋር መኖሩ የተረጋገጠ ስለሆነ፣ ክርስቶስ ሁልጊዜ መንፈስ ቅዱስ በሙላት ነበረው ብለን ለማጠቃለል እንችላለን።

የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ መንፈሳዊ ስጦታዎች በሙሉ ያሉት ነበር። የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ስለነበረ መንፈሳዊ ስጦታዎች በሙሉ ነበሩት ለማለት ይቻላል። ማንኛውም ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቷል ማለት፣ መንፈሳዊ ስጦታዎች ሁሉ አሉት ማለት አይደለም። ነገር ግን የአማኙ ሰብአዊ ባሕርይ በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ሥር ሆኗል ማለት ነው። በክርስቶስ አካላዊ ሕልውና ግን ሰብአዊ ባሕርይው ፍጹምና መንፈሳዊ ስጦታዎችን ሁሉ የያዘ ነው። ፍጹም በሆነው ሰብአዊነቱና በመለኮታዊ ባሕርዩ መካከል ያለውን ልዩነት በጥንቃቄ ለመመልከት መቻል አለብን። የክርስቶስን አካላዊ ሕልውና በሚመለከት ሁለቱም ነገሮች እውነት ቢሆኑም፣ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ለሰብአዊ ተፈጥሮ ከተሰጡት ስጦታዎች ጋር የሚያያዝ ነው። የማስተማር፣ የአገልግሎት፣ የማስተዳደር፣ የመግዛት፣ ወንጌልን የመስበክ፣ የመጋቢነት፣ የማጽናናትና የመስጠት ስጦታዎች በቤተ ክርስቲያን እንደሚሠሩ ሁሉ፣ በክርስቶስም በከፍተኛ ደረጃ ተፈጽመዋል። ከዚህም ሌላ በሰዎች ሕይወት ውስጥ ለጊዜው ብቻ የታዩት እንደ ትንቢት፣ ተአምራትን የማድረግ፣ የፈውስና መናፍስትን የመለየት ስጦታዎች በሙሉ በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ በሙላት ሠርተዋል። በማንም ከተደረገው በላይ መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ሕይወት በሙላት ተገልጧል (ዮሐ. 3:34)። እነዚህ ስጦታዎች ከመለኮታዊ ባሕርይ የመጡ ወይም ከጊዜ በኋላ ያገኛቸው ሳይሆኑ፣ ገና ከመፀነሱ ጀምሮ አብረውት የነበሩ ናቸው። ስለዚህ የክርስቶስ ሕይወት በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ብቻ ሳይሆን፣ መንፈሳዊ ስጦታዎችን በሙሉ የያዘ ከፍተኛ መገለጥም ነው።

የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ የሚያድግ ነበር። አካላዊ ሕልውናው ለዘላለም የማይለወጥ መሆኑ በዕብራውያን 13:8፡- “ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትናና ዛሬ እስከ ለዘላለምም ያው ነው” በሚል ቃል ተገልጧል። ከዘላለም እስከ ዘላለም የማይለወጠው መለኮታዊ ባሕርይ እንደሆነ ተደርጎ ነው ይህ ቃል መተርጎም ያለበት። ባሕርይ የማይለወጥ ሆኖ፤ አካላዊ ሕልውናው ግን በሰብአዊ ባሕርይ ብቃት ሊጨምር መቻሉን እናያለን። መለኮታዊው ባሕርይ ለዘላለም የማይለወጥ ቢሆንም፤ ሰብአዊው ባሕርይ ለእድገት ለውጥ የተጋለጠ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ይመሰክራልናል።

በክርስቶስ ምድራዊ ሕይወት ከምናያቸው ነገሮች አንዱ፤ በሥጋው እያደገ መሄዱን ነው። ሥጋዊ እድገቱ የተለመደውን ሰብአዊ የእድገት ፈለግ የተከተለ እንደነበረ መጽሐፍ ቅዱስ ለክርክር ክፍተት ሳይተው ግልጥ አድርጎ አሳይቶናል። ክርስቶስ የተወለደው እንደ ማንኛውም ሕፃን ሲሆን፤ ቀጥለው ባሉት ዓመታት እንደ ማንኛውም ሰው ሙሉ ወደ መሆን እንዳደገ እናያለን። ይህ በሉቃስ 2:40፤ 52 በግልጥ ቀርቧል፡- “ሕፃኑም አደገ... በጥበብና በቁመት በሞገስም።” የክርስቶስ ሥጋ ከተለመደው ተፈጥሮአዊ (አካላዊ) ባሕርይ፤ ገጽታና እድገት የተለየ ሁኔታ ባይታይበትም፤ ሙሉ በሙሉ ከኃጢአት የተለየና ፈጥኖ ማደግ የሚችል ነበር። በኃጢአተኛ ሰው ላይ የማይታይ ፍጹምነትም እናገኝበታለን። ስለ ክርስቶስ በምናስብበት ጊዜ፤ በተቃራኒ ወደ አእምሮአችን የሚመጣው ነገር፤ ምናልባት ሥጋው ባልተለመደ ሁኔታ ጠንካራና ጸጋን የተሞላ፤ በዘር እየተላለፈ ለሰው ልጅ ሁሉ ከተረፈው ኃጢአታዊ ባሕርይ ነጻ ሆኖ የኖረ ነው የሚል ይሆናል። በተለይ በአሥራ ሁለት ዓመቱ በቤተ መቅደስ የተፈጸመው ታሪክ የሚናገረው ስለ አእምሮው ኃይል ቢሆንም፤ በሌሎች ሁኔታዎችም ከዕድሜው በላይ አድጎ እንደነበር ያመለክታል። በዚህ ስፍራ እንደ ወትሮው ሁሉን የማወቅ መለኮታዊነቱ ቢኖርም፤ አምላካዊ ባሕርይ ግን በይፋ አይታይም።

ክርስቶስ በአካልና በጥበብ እንዳደገ በወንጌላት ተጽፏል። አካሉ ውስጥ ሰብአዊና መለኮታዊ የሆኑ፤ እንዲሁም እርስ በእርስ ሊነጻጸሩ የሚችሉ ባሕርያት ነበሩት። እነርሱም አላዋቂነትና ሁሉን አዋቂነት፤ ደካማነትና ሁሉን ቻይነት (አድራጊነት) ናቸው። እነዚህ ተቃራኒ የሚመስሉ ባሕርያት በአንድ አካል ውስጥ ለመኖር መቻላቸውን የምንረዳው፤ የባሕርያቱን እውነተኛ ተፈጥሮ፤ ማለት መለኮታዊነትንና ሰብአዊነትን ስናጤን ነው። ስለዚህ ከየትኛውም መለኮታዊነቱ ሳንለየው፤ የክርስቶስ ሰብአዊ ባሕርይ በእውቀትና በአእምሮ ብስለት ማደግ የሚችል እንደነበር ለመናገር እንችላለን። ይህም በሉቃስ 2:40፤ 52 ክርስቶስ “ጥበብም ሞልቶበት” በተባለበትና “በጥበብ ያድግ ነበር” ተብሎ

በተጠቀሰበት ስፍራ በግልጽ ቀርቧል። ክርስቶስ ራሱ በሰብአዊው ባሕርይ በእውቀት ውሱን እንደነበር ተናግሯል (ማቴ. 24፡36፤ ማር. 13፡32፤ ዮሐ. 14፡10)። ይህ በጥበብ እያደገ መሄድ አብሮት በተነጻጸሪነት ከሚቀርበው ያለማወቅ ጋር እንዴት ሊገለጥ ይችላል?

በቅድሚያ ሰብአዊ ተፈጥሮ ሁሉን አዋቂ ሊሆን አለመቻሉ ግልጽ ነው። ሰው የቱንም ያህል በጥበብ ቢሞላ፤ ሰብዓዊ አእምሮው በመለኮት ካልተረዳ በስተቀር፤ የእግዚአብሔር ተፈጥሮ ብቻ የሆነው ሁሉን አዋቂነት ሊኖረው አይችልም። ሰብአዊ ተፈጥሮው እንደ ማንኛውም ሰው፤ አንዳንድ ነገሮችን ለመረዳት መገለጥን የሚሻ ቢሆንም፤ የክርስቶስ አእምሮ እስከዛሬ ተወዳዳሪ ያልተገኘለት ጥበበኛ አእምሮ መገለጫ ነበር። በሰብአዊነቱ ውስጥ ውሱንነት መኖሩ የሚታመን ቢሆንም፤ ከፍተኛ ትኩረት የሚሰጠው ግን አይደለም። የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ሥጋ ለለበሰው ክርስቶስ የተሰጠው፤ ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሁኔታዎችን ለማመቻቸት፤ ኃጢአት ለማስወገድና የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ የሚያስችለውን እውቀት ለማደል ነበር። በአንዳንድ ሁኔታዎች፤ የእውቀት ጉድለት በፅንሰ-አሳብና በተግባራዊ ልምምድ ውስጥ ይታያል። ማለትም ክርስቶስ ከተቀበለው መከራ መታዘዝን ተማረ (ዕብ. 5፡8)። እርሱ ፈተናን ያወቀው በዚያው ውስጥ በማለፍ ነው (ዕብ. 2፡18)። በሁሉም ነገር ወደ ፍጹምነት ያደገው ባሳለፋቸው ነገሮች ነው (ዕብ. 2፡10)። እነዚህ ሁሉ ነገሮች በሰብአዊ ተፈጥሮ በኩል የክርስቶስ አካላዊ ባሕርያት ሆኑ።

2. መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ጥምቀት አንጻር

የክርስቶስ በዮሐንስ እጅ መጠመቅ ብዙ ወይይት የሚያስነሣ ጉዳይ ነው። የጥምቀቱ አተረጓጎም የተለያየ ቢሆንም፤ የመሢሕነት አገልግሎቱ መጀመሩን የሚያመለክት ስለመሆኑ ሁሉም አስተሳሰቦች ይስማማሉ። ክርስቶስ በዮሐንስ እጅ እንደተጠመቀና በዚህም ጊዜ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ወርዶ እንዳረፈበት በወንጌላት ተጽፏል። የዚህ ልዩ የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ትርጉም ምንድን ነው?

ጥምቀት መንፈስ ቅዱስ ለክርስቶስ አገልግሎት መስጠት የጀመረበት ጊዜ መግለጫ አይደለም። ክርስቶስ ገና ከመፀነሱ ጀምሮ በመንፈስ ቅዱስ መሞላቱ ተገልጧል። ስለሆነም የመንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል መውረድ አገልግሎቱን ለክርስቶስ እንደጀመረበት ጊዜ ተደርጎ ሊቆጠር አይገባም።

የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት አዲስ ምዕራፍ። የመንፈስ ቅዱስ ሙላት ብዙ ጊዜ ከውጫዊ መግለጫ ጋር የተያያዘ ቢሆንም፤ ሁልጊዜ ግን

እንደዚያ መሆን የለበትም። ክርስቶስ ራሱን ለአገልግሎት ባዘጋጀባቸው ዓመታት በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ቢሆንም፤ ከሌላው ጊዜ ጋር ሲወዳደር እነዚህን የዝግጅት ጊዜያት እንዴት እንዳሳለፈ ግልጥ አይደለም። በተጠመቀ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል በላዩ መውረዱ አዲስ የአገልግሎት ምዕራፍ መጀመሩን እንጂ፤ ግንኙነቱ የተለየ ለውጥ ማምጣቱን አያመለክትም። ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ክርስቶስ መሢሕ መሆኑን የሚያሳዩ ውጫዊ ምልክቶች መታየት መጀመራቸው፤ እንዲሁም የሠራቸው ተአምራትና የነቢይነት አገልግሎቱ ዋናዎቹ መረጃዎች ናቸው። የመንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል መውረድ ውጫዊና የሚታይ እንደሆነ ሁሉ አገልግሎቱም ውጫዊና የሚታይ ነው።

የሥላሴ አንድነት እንደገና መገለጡ። ክርስቶስ በተጠመቀ ጊዜ የተፈጸመው ነገር ስለ ሥላሴ በግልጥ ከሚያሳዩ ትምህርታዊ መረጃዎች አንዱ ነው። ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ እግዚአብሔር አብ ከሰማይ፤ “በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው” (ማቴ. 3፡17) በማለት ተናገረ። ከውኃው ውስጥ በመውጣት ላይ እንዳለ ደግሞ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ወረደበት። ከዚህ የተሻለ ስለ ሥላሴ የሚገልጥ ነገር መሻት አያስፈልግም። በዚህ ክፍል የሥላሴ አካላት አንድነትም ተገልጧል። የክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅነት በግልጥ ተነገረ። መንፈስ ቅዱስም በክርስቶስ ውስጥ በቋሚነት እንደሚኖር ተገለጠ። ሦስት አካላዊ ሕልውና ቢገለጥም አንድ እግዚአብሔር ብቻ እንዳለ ግልጥ ነው።

3. መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ የነቢይነት አገልግሎት ውስጥ

ክርስቶስ በምድራዊ ሕይወቱ እንደ ነቢይ ኖሯል፤ እንደ ነቢይም አስተምሯል። ይህ አገልግሎቱ በፈጸማቸው ተአምራት የተረጋገጠ ሲሆን፤ ያልተለመዱ ትምህርቶቹ ደግሞ ብዙዎች ነቢይነቱን እንዲገነዘቡ አድርጓቸዋል። ክርስቶስ በፈቃዱ ሥጋ በለበሰ ጊዜ በተቀበለው ሰብአዊ ውሴንነት የተነሣ፤ ለነቢይነት አገልግሎቱ ሙሉ ለሙሉ የተደገፈው በመንፈስ ቅዱስ ላይ ነበር። ይህን ማጠቃለያ ለመስጠት ክርስቶስ ራሱ ያስተማረውን መሠረት ለማድረግ ይቻላል።

የነቢይነት ሰጣታ ዋና ምንጩ መንፈስ ቅዱስ ነው። መንፈስ ቅዱስ በብሉይ ኪዳን መገለጦችን በመስጠት ስለነበረው ከፍተኛ ሚና ቀደም ብለን በሰፊው ተመልክተናል። አዲስ ኪዳንም መንፈስ ቅዱስ እውነተኛ መገለጥን የመስጠት አገልግሎት እንዳለው በግልጥ ይናገራል። ክርስቶስ በተለይ ስለዚህ ጉዳይ ሰፋ ያለ ትምህርት ሰጥቷል። ወንጌልን

በመስበካቸው ምክንያት በገዢዎች ፊት ለፍርድ ሲቀርቡ ምን መመለስ እንዳለባቸው እንዳያስቡና የሚናገሩትን የሚሰጣቸው መንፈስ ቅዱስ መሆኑን ለደቀ መዛሙርቱ ገልጦላቸዋል (ማቴ. 10: 19፤ ማር. 13: 11፤ ሉቃስ 12: 12)። ሐዋርያት ስለሚያስፈልጋቸው መንፈሳዊ መገለጥ ሲናገር ደግሞ፣ የነቢይነት አገልግሎታቸውን መፈጸም ይችሉ ዘንድ የመንፈስ ቅዱስ ምሪትና ትምህርት እንደሚቀበሉ ተናግሯል (ዮሐ. 16: 13-14)። ሐዋርያት ለአብያተ ክርስቲያናት የጻፏቸው የተለያዩ መልእክቶችም ይህን ያረጋግጣሉ። ስለዚህ የነቢይነትን አገልግሎት ማከናወን የመንፈስ ቅዱስ የተለመደ ተግባር ነው።

ክርስቶስ ለመስበክ በመንፈስ ቅዱስ ተቀባ። የነቢይነት አገልግሎቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ስላለው ግንኙነት የሚናገሩ ቢያንስ ሁለት ጥቅሶች አሉ። በማቴዎስ 12: 18-21 ያለው አሳብ ከኢሳይያስ 42: 1-4 የተወሰደ ሲሆን፣ ይህ ትንቢት በእርሱ ሕይወት ውስጥ እንደተፈጸመ ተናግሯል። ከትንቢቱ የምንረዳው፣ መንፈስ ቅዱስ መሢሔን በነቢይነት ሥራው እንደሚያግዘው ነው። ከዚህ ጥቅስ ይበልጥ ማስረጃ የምናገኘው ክርስቶስ በናዝሬት ምኩራብ ባስተማረበት ወቅት ኢሳይያስ 61: 1-2ን በመጥቀስ፣ “ዛሬ ይህ የመጽሐፍ ቃል በጀርአችሁ ተፈጸመ” (ሉቃስ 4: 21) ብሎ በተናገረበት ቦታ ነው። ለስብከት አገልግሎት ዝግጅት በመንፈስ ቅዱስ እንደሚቀባ በኢሳይያስ የተነገረው ትንቢት በክርስቶስ ሕይወት መፈጸሙን እናያለን። የመለኮት ባሕርያት በሙሉ በክርስቶስ ውስጥ የነበሩ ቢሆንም፣ በምድር በኖረበት ጊዜ በነበረው ውሎንነት ሳቢያ የነቢይነት ስጦታውን ለመለማመድ በመንፈስ ቅዱስ መደገፍን መረጠ። ክርስቶስ ይሰብክ ዘንድ በመንፈስ ቅዱስ “ተቀባ”። መንፈስ ቅዱስ ይሰጠው የነበረ አገልግሎት ነቢይነቱን በቋሚነት እንዲቀጥል አስቻለው።

4. መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስ ከፈጸማቸው ተአምራት ጋር ያለው ግንኙነት

ክርስቶስና ሐዋርያት በምድር የኖሩበት ጊዜ ምስክርነታቸው ይጻፍ ዘንድ በእግዚአብሔር ኃይል በእጃቸው የሚከናወኑ ታላላቅ ተአምራት በከፍተኛ ሁኔታ የታዩበት እንደሆነ እናያለን። መንፈስ ቅዱስ ስለ ክርስቶስ የፈጸመውን ሥራ በምናጠናበት ጊዜ፣ እርሱ ካደረጋቸው በርካታ ተአምራት ጋር መንፈስ ቅዱስ ያለው ግንኙነት ምን እንደሆነ ለመጠየቅ እንገደዳለን። ይህን ግንኙነት የሚገልጡ በርካታ ጥቅሶች ባይኖሩም ከእንዳንድ ውሳኔዎች ላይ ለመድረስ የሚያስችሉ በቂ ጥቅሶች ግን አሉ።

በመንፈስ ቅዱስ ኃይል የተደረጉ የክርስቶስ ተአምራት። በወንጌላት ውስጥ ክርስቶስ ካደረጋቸው ተአምራት መካከል በተለይ ሁለቱ የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት እንደሆኑ እናያለን። የመጀመሪያው የሚገኘው በማቴዎስ 12:28 ክርስቶስ አጋንንትን የሚያወጣው በመንፈስ ቅዱስ ኃይል መሆኑን ባመለከተበት ስፍራ ነው። “እኔ ግን በእግዚአብሔር መንፈስ አጋንንትን የማወጣ ከሆንሁ እንግዲህ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ እናንተ ደርሳለች።” ክርስቶስ አጋንንትን ባወጣበት በብዙ ስፍራ፣ መንፈስ ቅዱስን ባይጠቅስ እንኳን፣ ይህ ጥቅስ ሌሎች ክፍሎችም ተመሳሳይ ሁኔታን እንደሚከተሉ የሚያሳይ ነው። ለማለት እንችላለን። ሉቃስ 11:20 ደግሞ ከላይ ማቴዎስ የመዘገበውን ታሪክ ሉቃስ በራሱ አገላለጥ የመዘገበበት ነው።

ተአምራትን ከመንፈስ ቅዱስ ጋር የሚያያይዘው ሁለተኛ ክፍል ደግሞ ሉቃስ 4:14-15፣ 18 ነው። ከኢሳይያስ 61:1-2 የተጠቀሰውና ከዚህ በፊት ያየነው ክርስቶስ ስለ ራሱ እንዲህ በማለት የተናገረው ነው፡- “የጌታ መንፈስ በእኔ ላይ ነው፣ ለድሆች ወንጌልን እስብክ ዘንድ ቀብቶኛልና፣ ለታሠሩትም መፈታትን፣ ለዕውሮችም ማየትን እስብክ ዘንድ፣ የተጠቁትንም ነጻ አወጣ ዘንድ፣ የተወደደችውንም የጌታን ዓመት እስብክ ዘንድ ልኮኛል” (ሉቃስ 4:18-19)። የዚህ ክፍል ዋና አሳብ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል እንዲቀጥል የተደረገውን የክርስቶስ የነቢይነት አገልግሎት ማወጅ ቢሆንም፣ ይህን አገልግሎቱን ያጠናክሩትን ማለት “ለዕውሮች ማየትን፣ ለታሠሩት መፈታትን” የመስጠት ተአምራዊ ተግባርንም የሚያመለክት ነው። ይህ ከሆነ ተአምራት የተደረጉት በመንፈስ ቅዱስ ኃይል መሆኑ ግልጽ ነው። በሉቃስ 4:14 “ኢየሱስ በመንፈስ ኃይል ወደ ገሊላ ተመለሰ” የሚለውን ቃል መጥቀስ ይቻላል። የመለኮት ኃይል በተለያዩ መልክ መገለጡ መንፈስ ቅዱስ ስለ እርሱ ሆኖ የሚያከናውነው ሥራ ውጤት መሆኑን ያሳያል።

ክርስቶስ ተአምራትን በራሱ ኃይል ፈጽሟልን? ከዚህ በላይ ባየናቸው የቅዱሳት መጻሕፍት ክፍሎች፣ ቢያንስ አንዳንዶቹ ክርስቶስ ያደረጋቸው ተአምራት የተፈጸሙት በመንፈስ ቅዱስ ኃይል መሆኑን አረጋግጠናል። ብዙ ጊዜ የሚነሳው ጥያቄ ግን፣ ክርስቶስ በራሱ መለኮታዊ ባሕርይ ያደረጋቸው ተአምራት አሉ ወይ? የሚል ነው። የክርስቶስ ሥጋን መልበስና ውሱንነትን መውሰዱ ያለውን ማንኛውንም መለኮታዊ ባሕርይ አላስቀረበትም፤ ነገር ግን መለኮታዊና ሰብአዊ ባሕርይውን ከሰዎች ጋር እንደሰው በማይጋጭ መልኩ እንዲኖር ራሱን የገለጠበት መንገድ ነው። የሰው ሥጋ መልበሱ ክርስቶስን በሰብአዊ ባሕርይ ብቻ አልወሰነውም። ሁለቱን ባሕርያትም ነጣጥለን ማየት አንችልም። ነገር ግን ሥጋ መልበሱ

ከሰዎች ጋር እንደ ሰው ለመኖር እንዲችሉ አድርጎታል። በመስቀል ላይ ከመሞቱ በፊት በነበረው ውሉን ሥጋ እንኳን በአምላክነቱ ሁሉን አድራጊ ነበር። ታዲያ ተአምራትን ያደረገው የሥላሴ ሁለተኛ አካል ነው ወይስ ሦስተኛው? ይህ ጥያቄ እንደ ነቢይነት ባሉ በሌሎች የክርስቶስ ሥራዎች ውስጥ ሊነሣ ይችላል።

ይህን ችግር በአጠቃላይ መፍታት የማይቻል ቢሆንም፤ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ በግልጽ በሚታየው ሁለተኛ የሥላሴ አካል ኃይል፤ ክርስቶስ በምድር በነበረ ጊዜ ሊጠቀምበት ይችላል እንደነበረና እንዳይጠቀምበትም ጨርሶ አለመታገዱን የምናደባበት ነገር አለ። ክርስቶስ በምድር በነበረ ጊዜ ምርጫ ስላልነበረው ሳይሆን በፈቃዱ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ተጠቀመ። የክርስቶስን ተአምራት በሚመለከት “ኃይል” (“ዱናሚስ”) የሚለው ቃል በተደጋጋሚ ተጠቅሷል (ማር. 5:30፤ ሉቃስ 5:17፤ 6:19፤ 8:46)። ኃይሉ ከእርሱ የወጣ መሆኑም ተመልክቷል። የክርስቶስን ልብስ ጫፍ በመንካት ስለተፈወሰችው ሴት መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር፤ “ወዲያውም ኢየሱስ ከእርሱ ኃይል እንደወጣ በገዛ ራሱ አውቆ” ይላል (ማር. 5:30፤ ሉቃስ 8:46)። እንደገና በሉቃስ 5:17 ለፈውስ የተገለጠው ኃይል የክርስቶስ እንደነበረ ተገልጧል። “እርሱም እንዲፈውስ የጌታ ኃይል ሆነለት።” እንደ ሉቃስ 6:19 አባባልም ፈውስን ለማምጣት ኃይል ከኢየሱስ ወጥቷል። በመጨረሻም ልንለው የምንችለው ነገር፤ ክርስቶስ ተአምራትን ያደረገው በመንፈስ ቅዱስ ኃይል መሆኑን፤ በራሱም ኃይል ተአምራትን ለማድረግ ቢፈልግ ኖሮ ይችላል እንደነበረና ምናልባትም አንዳንድ ጊዜ አድርጎት ይሆናል የሚል ነው። ስለ ሥላሴ አካላት የፈቃድና የተግባር አንድነት ያሰብን እንደሆን፤ ሁለተኛውና ሦስተኛው የሥላሴ አካላት ታላላቅ ተአምራትን እንደሚያደርጉ ማመን ይቻላል።

መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ሥቃይና ክብር ውስጥ

1. መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ሥቃይ ጋር ያለው ግንኙነት

በጥናትና ጥምና በአጭር ጊዜ ከማንጨርሳቸው ጉዳዮች አንዱ የክርስቶስ ሥቃይ ነው። ከዚህ ጥናት በርካታ ልብን የሚነኩ እውነቶችና መሠረታዊ የእምነት ትምህርቶች ይወጣሉ። መንፈስ ቅዱስ ከዚህ ጉዳይ ጋር ያለው ግንኙነት የተጠቀሰው አልፎ አልፎ ቢሆንም፤ ክርስቲያኖች በመከራ ውስጥ በሚያልፉበት ጊዜ ከፍተኛና ጠቃሚ አገልግሎት እንደሚሰጣቸው የሚያስገነዝብ መልእክት አለው። መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ጋር ስላለው ግንኙነት ከተገለጠልንና ከምናውቀው ነገር ተነሥተን፤ በመከራው ውስጥ ብርታትን እና ጽናትን የሰጠው እርሱ ነበር ለማለት እንችላለን። ይህን ጉዳይ የሚገልጡ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ጥቂት ቢሆኑም፤ አገልግሎቱ የመንፈስ ቅዱስ መሆኑ ግልጽ ነው።

ክርስቶስ በምድራዊ ሕይወቱ በደረሰበት ሥቃይ ወቅት መንፈስ ቅዱስ የነበረው አገልግሎት። በኢሳይያስ የተነገረው ትንቢት በሕይወቱ ይፈጸም ዘንድ ክርስቶስ በምድር በነበረ ጊዜ፤ “የሕማም ሰው ደዌንም የሚያውቅ” ነበር (ኢሳ. 53፡3)። በመከራው ይጸና ዘንድ ማበርታት የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ነበር። ወንጌላዊው ማርቆስ ከክርስቶስ ፈተና ጋር በተገናኘ ሁኔታ መንፈስ ወደ ምድረ በዳ እንዳወጣው ጽፏል። “ወዲያውም መንፈስ ወደ ምድረ በዳ አወጣው” (ማር. 1፡12)። በምድረ በዳ እያለ ያገለገሉት መላእክት ቢሆኑም፤ ከፈተናው በኋላ ግን “ኢየሱስ በመንፈስ ኃይል ወደ ገሊላ ተመለሰ” ሲል ሉቃስ ጽፏል (ሉቃስ 4፡14)። ስለዚህ በቀጥታ የተገለጠ ነገር ባይኖርም፤ መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን በሥቃይ እና ፈተናው ሰዓት እንዳገለገለው መናገሩ አስቸጋሪ አይደለም።

ይህን እውነት ለማረጋገጥ ጉዳዩን በሁለት አቅጣጫዎች መመልከት ይቻላል። የመጀመሪያው የሥላሴ አካላት ባላቸው አንድነት ረገድ እርስ በርስ መደጋገፋቸው ነው። እያንዳንዳቸው የሥላሴ አካላት በሁሉን ቻይነት ባሕርያቸው ለመጠቀም ነጻ ስለሆኑ የመደጋገፋቸው ጉዳይ

አስፈላጊ ላይሆን ይችላል። ሁለተኛው የሥላሴ አካል ግን በፍቃዱ ክብሩን በመተው ዝቅ በማለቱ፤ ሌሎቹ የሥላሴ አካላት ያገለግሉት ዘንድ ተገቢ ነበር።

ሁለተኛው አቅጣጫ ደግሞ ክርስቲያኖች በምድር ላይ እያሉ አጽናኝ የሆነው መንፈስ ቅዱስ ከሚሰጣቸው የተትረፈረፈ አገልግሎት አንጻር የምንመለከተው ይሆናል። ቅዱሳን በማንኛውም የሕይወት ውጥረት ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ሊያበረታቸውና ሊያጽናናቸው (ዮሐ. 14፡26፤ 15፡26)፤ ደግሞም የእግዚአብሔርን እውነት ሊያስተምራቸው ዝግጁ ነው።

ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ ለክርስቶስ የማያቋርጥ አገልግሎት ይሰጠው እንደነበር በመናገር ማጠቃለል ይቻላል። አዌን ሲጽፍ፡- “በሕይወት ዘመኑ ሁሉ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ በገጠመው ፈተና፤ ችግር እና ሥቃይ መንፈስ ቅዱስ ይመራው፤ ያበረታውና ያጽናናው ነበር። በመንገዱና በሥራው ሁሉ እነዚህ ነገሮች ያጋጥሙት ነበርና። ለእኛ ብሎ ራሱን ዝቅ ያደረገበትን ትልቁን ክፍል የምናየው በዚህ ነው። ይህ እግዚአብሔር ቃል የገባለትና እርሱም የሚጠብቀው ነገር ነበር” ብሏል (ኢሳ. 1፡7-8፤ 42፡4፤ 6፤ 49፡5፤ 8)።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሲሞት በደረሰበት ሥቃይ መንፈስ ቅዱስ የሰጠው አገልግሎት። እንደ ዕብ. 9፡14 አባባል፤ ክርስቶስ በሞተ ጊዜ ራሱን ለእግዚአብሔር አሳልፎ የሰጠው በመንፈስ ቅዱስ ነው። “ነውር የሌለው ሆኖ በዘላለም መንፈስ ራሱን ለእግዚአብሔር ያቀረበ የክርስቶስ ደም እንዴት ይልቅ ሕያውን እግዚአብሔርን ልታመልኩ ከሞተ ሥራ ሕሊናችሁን ያነጻ ይሆን?” የሚለውን ቃል አተረጓጎም በሚመለከት የተለያዩ አመለካከቶች ተንፀባርቀዋል። ለምሳሌ ዌስትካት [Westcott] የተባለው የሥነ-መለኮት ሊቅ የግሪኩን ቋንቋ ሰዋስዋዊ አጠቃቀም በመመርኮዝ “በዘላለም መንፈስ” የሚለው ቃል ስለ ክርስቶስ መንፈስ የሚናገር ነው ሲል፤ ሌሎች ደግሞ ስለ መንፈስ ቅዱስ ነው ይላሉ። ለምሳሌ ሙል [Moule] የተባለ ሰው ከዌስትካት ተቃራኒ የሆነ አሳብ ያለው ሲሆን ስሚተን [Smeaton] የተባለው ደግሞ በቀጥታ እንዲህ ሲል ጽፏል፡- “የዘላለም መንፈስ የሚለው ቃል አንዳንዶች እንደሚያስቡት የክርስቶስ መለኮታዊ መንፈስ ሳይሆን፤ ብዙ ጊዜ እንደምንቀበለው መንፈስ ቅዱስ ነው።” የግሪኩ ቃል ለሁለቱም ትርጉም የሚሰማ በመሆኑ፤ ወደ አንድ ማጠቃለያ መድረስ ያለብን በሥነ-መለኮት ትምህርት መሠረት ነው። ጥያቄው ክርስቶስ መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበው መላ አካላዊ ሕልውናውን

ነው ወይስ ሰብአዊ ባሕርዩን ብቻ? የሚል ነው። ስሚተን ሲጽፍ፡- “በዚህ ጥቅስ ውስጥ መለኮታዊ ባሕርዩን እንደ ካህን፣ ሰብአዊነቱን ደግሞ እንደ መስዋእት አድርጎ መውሰድ ትክክል አይደለም። መላ አካላዊ ሕልውናው ካህንም፣ መሥዋዕትም ነው። ሁሉም ነገር የሆነው በአካላዊ ሕልውናው ውስጥ ላሉ ሁለት ባሕርያት ነው። ሐዋርያው ‘ራሱን መሥዋዕት አደረገ’ ይላልና” ብሏል።

መንፈስ የሚለው መንፈስ ቅዱስን ከሆነ፣ ክርስቶስ ራሱን በመንፈስ ቅዱስ በኩል ለእግዚአብሔር የሰጠው እንዴት ነው? ምንባቡ ለዚህ አሳብ የሚጠቅም ምንም አይሰጠንም። ነገር ግን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን አጠቃላይ አሳብ ስንመለከት፣ መንፈስ ቅዱስ ለክርስቶስ በሰጣቸው አገልግሎቶች አንጻር፣ በሞቱም እንደረዳው ለመናገር እንችላለን። ከሥጋ መልበሱ ጀምሮ እስከ መስቀል ሞቱ ድረስ ያለው ክንውን በሙሉ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መሆኑንም መጽሐፍ ቅዱስ ያመለክታል። ክርስቶስ በምድር ላይ እንዲኖር የተደረገው በመንፈስ ቅዱስ እንደሆነ ሁሉ፣ በሞቱም ያጸናው መንፈስ ቅዱስ ነው። በጌቴሴማኒ ባሳለፈው ከባድ የመከራ ሰዓትና ወደ መስቀሉ በመፋት ሌሎች ወሳኝ ጊዜያት ሁሉ ለክርስቶስ በታማኝነት አገልግሏል።

ክርስቶስ በመስቀል ላይ እያለ በመዝሙር 22፡1 ስለ እርሱ የተጻፈው ቃል ይፈጸም ዘንድ “አምላኬ አምላኬ ስለምን ተውከኝ?” በማለት በታላቅ ድምጽ ጮኸ (ማቴ. 27፡46)። ራሱን አሳልፎ የሰጠው በእግዚአብሔር መንፈስ ነው የሚለውን እውነት ሳንለውጥ፣ ለእርሱ የነበረው የመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት በዚህ ስፍራ ተቋርጦ ነበር ለማለት እንችላለን። መንፈስ ቅዱስ፣ ክርስቶስ ውሳኔ አድርጎ ወደ መስቀሉ የሚወስደውን ዘላለማዊ የእግዚአብሔር እቅድ ሲፈጽም እርዳታ ቢያደርግለትም፣ የኃጢአትን ሸክም ሊሸክም የቻለ ክርስቶስ ብቻ ነበር። በዚህ ተግባር መንፈስ ቅዱስ ሊያግዘው አይችልም ነበር።

በክርስቶስ የመስቀል ሥቃይ ውስጥ መንፈስ ቅዱስ የነበረው ሥራ ሰብአዊ ባሕርዩ በእግዚአብሔር ፍቅር ውስጥ እንዲቆይ ማድረግ፣ ፈቃዱን ለእግዚአብሔር ፈቃድ እንዲያስገዛና ትእዛዛቱን እንዲጠብቅ መርዳት፣ እንዲሁም ወደ መስቀል በሚያመራው ጎዳና እንዲጠነክርና እንዲበረታ ማድረግ ነበር። በዚህ ሁሉ የሚያገለግለው የክርስቶስን ሰብዓዊ ባሕርይ፣ በእርሱም በኩል የክርስቶስን አካላዊ ሕልውና ነበር። ብሩህ የሆነ አእምሮ፣ ይህ ወሰን የሌለው እውነት ሙሉ በሙሉ ልንረዳ የማይቻለን መሆኑን መመስከር አለበት።

2. መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ትንሣኤ እና መክበር ጋር ያለውን ግንኙነት በሚመለከት

መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስ ራሱን ባዋረደ ጊዜ ድርሻ እንደነበረው ሁሉ፤ በትንሣኤና በመክበሩም ውስጥ ድርሻ እንደሚኖረው የሚጠበቅ ነበር። ነገር ግን ቅዱሳት መጻሕፍት ይህን ጉዳይ በሚመለከት ሙሉ አሳብ አልሰጡም፤ ወይም የሰጡት አሳብ እጅግም ግልጽ አይደለም።

ሥላሴ ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር ያለው ግንኙነት። መጽሐፍ ቅዱስ በሥላሴ አካላት መካከል ልዩነት ሳያደርግ፤ ክርስቶስን ከሙታን ያስነሣው እግዚአብሔር መሆኑን በተደጋጋሚ ይናገራል። ለምሳሌ በሐዋርያት ሥራ 2:24 ጴጥሮስ ስለ ክርስቶስ ሲናገር፤ “እግዚአብሔር ግን የሞትን ጣር አጥፍቶ አስነሳው” ብሏል። ክርስቶስ ከመሞቱ በፊት ሙታንን በማስነሣት በሞት ላይ ያለውን ኃይል ገልጧል። ለማርታም፤ “እኔ ትንሣኤ እና ሕይወት ነኝ” ብሏል (ዮሐ. 11:25)። በዮሐንስ 10:17-18 ላይ ደግሞ እንዲህ በማለት አስታውቋል፡- “ነፍሴን ደግሞ አነሣት ዘንድ አኖራለሁና ስለዚህ አብ ይወደኛል። እኔ በፈቃዴ አኖራለሁ እንጂ ከእኔ ማንም አይወስዳትም። ላኖራት ሥልጣን አለኝ፤ ደግሞም ላነሣት ሥልጣን አለኝ ይህችን ትእዛዝ ከአባቴ ተቀበልሁ።” የክርስቶስ ትንሣኤ የተከናወነው በራሱ ኃይል መሆኑን ከሚናገረው ከዚህ ክፍል ጋር ሲነጻጸር፤ ኤፌሶን 1:17-20 ክርስቶስን ከሞት ያስነሣው እግዚአብሔር አብ መሆኑን ይናገራል። እግዚአብሔር አብ እና እግዚአብሔር ወልድ ሁለቱም በክርስቶስ ከሙታን መነሣት ውስጥ ድርሻ ካላቸው ስለ መንፈስ ቅዱስ ምን እንላለን?

መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር ያለው ግንኙነት። መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ትንሣኤ ውስጥ ያለውን ድርሻ የሚያሳዩ ሦስት ዋና ዋና ጥቅሶች መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይገኛሉ። ሮሜ 8:11፤ “ነገር ግን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ በእናንተ በሚኖረው በመንፈሱ ለሚሞተው ሰውነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል።” “እርሱ በእናንተ በሚኖረው በመንፈሱ” የሚለው አገላለጥ ለዚህ ሚች ሥጋችን ሕይወት መስጠት የመንፈስ ቅዱስ ሥራ መሆኑን የሚያመለክት ነው። ክፍሉን የመተርጎም ችግር ቢኖርም የቃሉ ትክክለኛ አነባበብ እና ትርጉም እንደዚህ መሆኑ አያጠራጥርም። “ሕይወት” የሚለው ቃል ወደፊት በቅዱሳን ትንሣኤ የሚሰጠው “የትንሣኤ ሕይወት” ሳይሆን አይቀርም። ካልቪን ግን ቃሉን ሲተረጎም ይህ ሕይወት አሁን ያለንበት መንፈሳዊ

ሕይወት ነው በማለት ሆኖ ሊያስተባብለው የሞከረውን አሳብ አቅርቦ ነበር። ለዚህ ቃል የተሻለ ትርጉም ነው ብለን የምንገምተው ግን በቅዱሳን ትንሣኤ ስላለው ሥራ የሚናገር ነው የሚለውን አሳብ ነው። የዚህ ጥቅስ መጀመሪያ ክፍል ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ የሚናገር መሆኑ ግን በሚገባ ግልጽ አይደለም። “ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ” እንጂ መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን ከሞት አነሳው አይልም። “መንፈስ” የሚለው ቃል ምናልባት መንፈስ ቅዱስን የሚያመለክት ቢሆን እንኳ፤ “የእርሱ” የሚለው ቃል “ከሙታን ያስነሣው እርሱ” በሚለው ቃል ውስጥ እንዳለው “እርሱ” እንደሚለው ቃል ይበልጥ አብን የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ይህ አሳብ ሲጠቃለል መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን ከሙታን ካስነሣው ከአብ ዘንድ ስለሆነ የእኛም ትንሣኤ መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን በማደሩ የተረጋገጠ ሆኗል ከሚል አሳብ ላይ እንደርሳለን። ስለዚህ፤ ስለ መንፈስ ቅዱስ ልንል የምንችለው ነገር ቢኖር፤ በክርስቶስ ትንሣኤ ውስጥ ድርሻ ነበረው ብቻ ነው።

ሁለተኛው ክፍል የሚገኘው “በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ” የሚለው ቃል በተጻፈበት በ1ኛ ጴጥሮስ 3:18 ነው። ከእውነተኛ የሥነ-መለኮት ትምህርት አንጻር ጥቅሱ የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ያመለክታል ማለት ይቻላል። ክርስቶስ ምንም የመንፈሳዊ ሕይወት ተሐድሶ የሚያስፈልገው አልነበረም። የሥጋ ትንሣኤ ግን ያስፈልገው ነበር። ይህ አሳብ በመንጻጻር እንዲህ በሚል አባባል ተጠቅሷል፡- “በሥጋ ሞተ በመንፈስ ግን ሕያው ሆነ።” “በመንፈስ” የሚለው አባባል የሚያመለክተው በቀጥታ የሥጋ ትንሣኤን ነው። ይህ ማጠቃለያ ከዚህ ጥቅስ ቀጥሎ ባለው ምንባብ ላይ በሚደረግ ትንታኔ ለሚገጥም ችግር መፍትሔ ይሆናል። በቁጥር 19 ላይ ያለውና “በእርሱም” የሚለው ቃል ከመንፈስ ጋር እንጂ፤ ያለ አካል መንፈስ ሆነ የማለት አሳብ የለውም። የመጽሐፍ ቅዱስ አስረጃጀዎች በዚህ ጉዳይ ላይ ያላቸው አሳብ ቢከፋፈልም እና ለዘብተኞች መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ትንሣኤ ውስጥ ድርሻ እንዳለው ለመካድ ቢሞክሩም፤ ይህ ክፍል መሠረታዊውን ትምህርት የሚደግፍ መረጃ ሆኗል።

በሮሜ 1:4 የሚገኘው ሦስተኛ ክፍላችን ይኸውም “የቅድስና መንፈስ” የሚለው ቃል፤ ከሦስተኛው የሥላሴ አካል ይልቅ የክርስቶስን ቅዱስነት የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ካልቪን ይህን አገላለጥ ለመንፈስ ቅዱስ የተጠቀመበት ቢሆንም፤ ያ ክፍል መንፈስ ቅዱስን የሚያመለክት አይደለም ያለው ሆኖ ትክክል ሳይሆን አይቀርም። መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ትንሣኤ ውስጥ ስላለው ድርሻ ቅዱሳት

መጽሐፍት የሚሰጡት ምስክርነት በሁለት አከራካሪ አሳቦች የተከፈለ ሲሆን፤ የተሻለ ክብደት ያለው ግን 1ኛ ጴጥሮስ 3፡18 ብቻ ነው።

መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን ከሞት በማስነሣት ሥራ ውስጥ የነበረው ድርሻ በትክክል አልተገለጠም። አዌን፡- በመቃብር የነበረውን የክርስቶስን ሙት አካል ቅዱስና ከማንኛውም በተፈጥሮ ሂደት የሚመጣ መበስበስ ነጻ ያደረገው መንፈስ ቅዱስ ነው የሚል እምነት አለው። ምንም እንኳን ይህ የአዌን አሳብ ከመዝሙር 16፡10 ከተገለጠውና አካሉ መበስበስን እንደማያይ ከሚያመለክተው አሳብ ጋር የሚስማማ ቢሆን፤ አሳቡ የአመለካከት ዓይነት ብቻ ተደርጎ ሊቆጠር የሚገባ ነው። የበለጠ እርግጠኛ የምንሆነው የክርስቶስ ትንሣኤ፡- መንፈሳዊ አካል ማብጀትን፤ ከውጫዊ አካል አንጻር የቁሳዊነትንና የመንፈሳዊነትን ባሕርይ መያዝን ያካተተ በመሆኑ ነው። መፍጠር እና በትንሣኤ ሕይወትን መስጠት በመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ውስጥ መሆኑ፤ የክርስቶስ ነፍስና ሥጋ እንደገና መዋሐድ ከመንፈስ ቅዱስ አገልግሎት ጋር የሚስማማ ነው። የትንሣኤ ክንውን ከማንኛውም ተአምራዊ ድርጊት ይልቅ የእግዚአብሔርን ኃይልና ክብር ያሳያል።

መንፈስ ቅዱስ ከክርስቶስ መከበር ጋር ያለው ግንኙነት። ከተመለከትነው ማስረጃ በመነሣት መንፈስ ቅዱስ በክርስቶስ ትንሣኤ ውስጥ ድርሻ እንደነበረው ሁሉ በመክበሩ ውስጥም ድርሻ እንዳለው ለማሰብ እንችላለን። መጽሐፍ ቅዱስ ግን ስለዚህ ጉዳይ የሚናገረው አንዳችም ነገር የለም። ካይፐር፡ “በክርስቶስ ከፍ ከፍ ማለት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ያለው ድርሻ በቀላሉ የሚገለጥ አይደለም። ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱስ ከክርስቶስ ዕርገት፤ በእግዚአብሔር አብ ቀኝ መቆመጥም ሆነ ከዳግም መምጣቱ ጋር መንፈስ ቅዱስ ስላለው ግንኙነት የሚናገረው ነገር የለም” ብሏል። ከመንፈስ ቅዱስ ባሕርይ አንጻር ያየነው እንደሆነ እርሱ ከአዳኞችን የተባረከ ንጉሣዊ ግዛት ጋር ግንኙነት ሳይኖረው አይቀርም ብለን ማሰብ እንችላለን። በእኛ ውስጥ በሚሠራው ሥራ፤ በከበረው አዳኞችንና በውስጣችን ባደረገው መንፈስ ቅዱስ መካከል እጅግ የጠበቀ ግንኙነት አለ ብለን ልንቀበል እንችላለን። የክርስቶስን ሥቃይና ሞት ብቻ ሳይሆን የትንሣኤውን ኃይል፤ የጸጋውንና የክብሩን ባለጠግነት ከመንፈስ ቅዱስ ተምረናልና። መንፈስ ቅዱስ ወሰን በሌለው ጊዜና ሁኔታ ክርስቶስን በሁሉም መንገድ እንዳገለገለ፤ ለክርስቲያንም በሥጋዊ ኑሮውም ሆነ፤ ጌላ በመክበሩ የሚሰጠው አገልግሎት ወሰን የሌለውና አስደናቂ ነው።